

Jan Opletal aneb Jak jsem hledala svého „spolužáka“

Marie Turková pochází ze stejné vesnice jako jeden z nejznámějších českých studentů Jan Opletal. Chodí i do stejné školy. Teď o něm napsala knihu. O českém hrdinovi je v ní řada nových faktů.

NÁKLO V tom příběhu je všechno. Láska, napětí, statečný mladý muž, jeho nečekaná, tak trochu záhadami obestřená smrt i vzdor, který jeho skon vzbudil. Nepochází ale z pera zkušeného autora bestsellerů. Zní to jako fráze, ale napsal jej život. Ten pro Jana Opletala, známého jako první studentskou obětí nastupujícího nacistického režimu, napsal krátký, ale nevesedný děj.

Do knihy, která má přinést nové pohledy na život této osobnosti, jej přenesla studentka litovelského Gymnázia Jana Opletala Marie Turková. Sedmnáctiletá rodačka z Nákle, kde má Opletal hrob a pod které spadá jeho rodiště Lhota nad Moravou. Do mozaiky z jeho čtyřiatvacetiletého života díky zpodobnění pamětníků Turková doložila střípky, které zatím v žádné publikaci zveřejněné nebyly. Třeba některé z záhad jeho smrti. Či pouhý fakt, že uměl krásně hrát na housle.

Podrobností se dopátrala hlavně díky tomu, že nové údaje čerpalala i z rodinného archivu Opletalových a od pamětníků. Řada autentických informací tak doplňuje okolnosti, které studentka pro svou práci získala z knih a článků, které již o Opletalově osudu vyšly.

„Původně jsem o něm chtěla napsat nějakou autentickou hru. Vždycky mne zajímalo drama, umění, divadlo. Nakonec jsem se rozhodla pro klasický životopis,“ podotkla Turková. Události v knize jdou chronologicky za sebou od narození až po studentovu smrt. Původně dané historické téma zpracovávala kvůli Středoškolské od-

Pohřeb Jana Opletala.

Foto: archiv

borné činnosti. Šedesátistránkovou práci se vzápětí rozhodla přeredit do knihy. Ta vyjde v tisícovém nákladu a autorka ji pokřtí v Nákle právě dnes.

„Už od dětství jsem chodila na pietní akty o Janu Opletalovi, líčili

Doložila střípky, které zatím zveřejněné nebyly. Třeba některé z záhad jeho smrti. Či fakt, že krásně hrál na housle.

nám jej vždy jako vzor čestného člověka. Nebyl extrovert, ale uměl i přesvědčit lidi silou své osobnosti. A nesnášel nespravedlnost. Považoval za morální povinnost bojovat proti tyranii Němců,“ popsala Turková důvody, které ji vedly ke zpracování dané látky. Při pátrání po pamětnících jí pomohla babička narozená v roce 1923. „Lidé z Nákle na něj hodně vzpomínají a při psaní mi poskytli zajímavá svědectví. Stejně jako jeho mladší

spolužáci a další lidé, kteří se s ním setkali. Snažila jsem se přinést něco nového do poznatků o Janu Opletalovi. Nechtěla jsem dělat jen nějaký výruc z knih o něm,“ poznamenala Turková.

Opletal, který pocházel z velmi chudých poměrů, neměl jednoduchý život. „Mnohokrát musel řešit různé nespravedlnosti. Tehdy rozhodovalo hlavně to, kdo byl z jaké rodiny a jak byl bohatý,“ míní Turková.

Po maturitě v roce 1934 toužil jít Opletal na medicínu. I proto, že v Nákle ordinoval a pomáhal chudým doktor František Strava, jeho velký vzor. A právě díky němu a jeho mecenášství se Opletal mohl v roce 1936 do studii medicíny pustit. Ještě předtím ale musel nastoupit vojenskou službu v Brezně. Po ní díky finanční podpoře doktora Stravy, bez které by na vysokou nemohl, začal v Praze studovat lékařskou fakultu. Tam se zamiloval do své spolužačky Marie Kafkové. „Ještě předtím, než šel na osudovou demonstraci, probírali spolu jednu kapitolu z anatomie. Řekl jí, že se za chvíli vrátí. Pak už se viděli jen v nemocnici,“ popisovala Turková. V té době už byl nejspíš Opletal zapojený do protifašistických organizací. V osudný 28. říjen 1939 probíhaly v Praze protinacistické demonstrace a nepokoje, kterých se mladý medik zúčastnil. Nacisté protesty tvrdě potlačili. Vážně raněn byl i Opletal.

„Existují hypotézy, že nebyl postelen náhodou, ale naopak záměrně. Během té demonstrace nacisticky orientovaní studenti techniky měli mít údajně u sebe malé

Studentka a student Marie Turková u pomníku Jana Opletala, studenta, kterému věnovala svou knihu.

Foto: Luděk Peřina, MF DNES

zbraně, kterými zblízka stříleli do demonstrantů. A Opletal byl střelen zblízka do břicha. V jeho těle se pak našel tentýž projektil, jaký používali právě němečtí studenti,“ vyprávěla Turková.

Navíc v nemocnici, kde jej léčili a kde 11. listopadu zemřel na v té době prakticky neléčitelný chronický zánět pobřišnice, se o něj sice staral český lékař, ale na léčbu dohlížel německý doktor. „Měli jej dosadit nacisté. I proto Opletal se zdravotníky příliš nespoupracoval. Měl například obavy, že jídlo, které mu dávají, je otrávené,“ dodala Turková s tím, že indicií pro podobná tvrzení je víc, ale podlož-

ená fakta k nim nemá. „Ale ani někteří historikové nevylučují, že Opletalova smrt mohla být cílená. Je to dodnes tak trochu záhada,“ řekla Turková. Každopádně se Opletalův skon stal rozbuškou protestů. V den jeho pohřbu 15. listopadu se sešly tisíce studentů. Jejich setkání přerostlo v další protinacistickou demonstraci. V jejím důsledku říšský protektor Konstantin von Neurath nechal zavřít všechny české univerzity a koleje. Víc než tisícovka studentů putovala do koncentračního tábora Sachsenhausen. Devět mladých lidí Němci 17. listopadu popravili.

Jitka Janečková

Krátce

VELKÁ BYSTRICE

Víkend patřil folklorním souborům a muzikám

Folklorním souborům a lidovým muzikám patřilo o víkendu centrum Velké Bystrice na Olomoucku. Do hanáckého města zamířily z celého Česka i zahraničí na folklorní festival Lidový rok, který Velká Bystrice hostila již po jednatřicáté. Na přehlídku zamířily dvě desítky souborů a muzik z tuzemska, Slovenska a Mexika. Celkový počet vystupujících byl zhruba 600.

(ČTK)

OLOMOUC

Kraj zprovoznil nové internetové stránky

Olomoucký kraj nedávno zprovoznil nové internetové stránky. Web má nyní jinou podobu, přehlednější grafickou úpravu a je vstřícný ke zrakově postiženým lidem. Mluvíci hejtmanství Ivo Heger uvedl, že nové webové stránky kraj připravil podle potřeb nevidomých. „Stránky jsou proto upraveny pro snadné zvětšování písma. Nevidomí je navíc snadno přečtou ve svých speciálních zařízeních,“ řekl Heger.

(dík)

OLOMOUCKÝ KRAJ

Hanáci se zadlužují v Česku „podprůměrně“

Přestože patří Olomoucký kraj k regionům s nejvyšší nezaměstnaností a nejnižšími průměrnými mzdami v zemi, problémoví dlužníci nespolečející své závazky tvoří jen necelých pět procent celorepublikového počtu. Pro region to znamená 9. místo mezi kraji. Vyplývá to z údajů M.B.A. Finance zabývající se vymáháním pohledávek.

(rř)

JESENÍK

Důchodci mohou vyjet na výlet do Prahy

Senioři z Jesenicka se mohou bavit v Praze. Sdružení měst a obcí Jesenicka spolu s partnerskou městskou částí Praha 1 pro ně pořádá ve dnech 21.–23. září zájezd. Čeká je například výlet na Karlštejn, návštěva Žofína, muzikál a další atraktivní zajímavosti a pořady. Senioři se mohou hlásit na číslech 584 429 100 a 775 200 786.

(rř)

Vaším objektivem Aktuální dění Olomouckého kraje na vašich fotografiích

Mažoretky Josef Čech zachytil na svých snímcích mezinárodní přehlídky mažorettek. Vidět ji mohli lidé na olomouckém Horním náměstí.

4x foto: 1pepa.rajce.idnes.cz

Vystavte fotografie na Rajce.net

Pokud do svého alba zařadíte zajímavé fotografie zachycující aktuální události ve vašem kraji, mohou se objevit i v novinách.

Na stránce www.rajce.net si založte zadarmo účet. Další návody najdete na www.navody.rajce.net.

Fórum čtenářů

výběr z dopisů, kráceno

Aféra? Ne, přijde mi to jako blamáž

Měla to být jedna z největších úplatkářských afér v historii českého fotbalu. Ale po rozhodnutí disciplinární komise fotbalového svazu, mi to celé připadá jako jedna z největších blamáží českého fotbalu. Přece pokud je disciplinárka přesvědčená o tom, že Olomouc uplácela, je trest odebrání devíti bodů naprosto směšný. A naopak, jestli si jistá není, neměla Sigmu vůbec postihovat. Zatím to však vypadá tak, že si „sice nejsme jistí, ale nějaký ten trest přeci jen udělíme, co kdyby opravdu upláceli“. A tak aniž by někdo opravdu

věřohodně prokázal vinu, má na jednu Sigma minusové bodové skóre. A nejvíc na to vše dopláci brankář Drobisz. Tomu sice taky nikdo vinu zatím jasně neprokáhal, ale trest od disciplinárky ho v podstatě poslal do fotbalového důchodu. Není se tedy čemu divit, když to hráčům na hřišti nejde podle jejich představ. Vědět, že musím vyhrát, abych po zisku tří bodů měl v tabulce alespoň jeden, není moc povzbudivé. Hráči sice řekli, že se díky těmto okolnostem více semknou, ale kdo někdy sportoval, tak ví, jaké to je, když místo toho, aby řešil své sportovní výkony, má plnou hlavu toho, co se děje okolo něj. A na nějakou kon-

centraci už není v hlavě prostor. Sigma se však odvolala a v září ještě proběhne soud, který celou aféru snad ukončí. A já věřím tomu, že nenajde důkazy o uplácení. Jenom pak nevím, co na to disciplinární komise fotbalového svazu. Bude si dál stát za svým rozhodnutím? A pokud snad dojde soud k tomu, že Sigma uplácela, budou se s tím muset všichni smířit, vyvodit z toho patřičné důsledky a začít budovat všechno tak říkajíc od nuly. Ale jakýkoliv konec aféry bude lepší než současná nejistota. Jak pro fanoušky, tak pro hráče. Teď zatím nezbyvá než věřit a držet palce.

Jaroslav Krátký

Sláva, dorazí k nám vodovod

UHŘÍNŮV (roh) Lidé z hranických místních částí Uhřínov a Středolesí si příští rok ze svých kohoutků konečně pustí kvalitní vodu. Obě obce, které dlouhodobě řeší problémy se zásobováním pitnou vodou, se totiž po letech dočkají zahájení stavby vodovodu. Povede až z téměř deset kilometrů vzdáleného Potštátka.

„Na něco takového už čekáme dlouho. Ve zdejších kopcích byl vždycky problém s kvalitní vodou,“ konstatuje Evžen Blecha, který má ve Středolesí koňskou farmu.

Stavba vodovodu začne už tento měsíc a celkové náklady přesá-

nou třiatřicet milionů korun. Práce potrvají téměř osm měsíců. Přesný termín dokončení podle odborníků závisí také na příznivém počasí.

„Na něco takového už čekáme dlouho. Ve zdejších kopcích byl vždycky problém s kvalitní vodou.“
„Jelikož se jedná o velmi nákladnou regionální stavbu, bude se na financování projektu podílet několik subjektů. Největším dílem přispěje ministerstvo zemědělství, a to téměř patnácti miliony korun,“ popisuje mluvčí hranické radnice Petr Bakovský.

Olomoucký kraj pak uvolnil ze svého rozpočtu 4,6 milionu, zbytek pokryje mikroregion Hranicko. „Přesněji řečeno, dotčená města Hranice a Potštát přispějí přibliž-

ně po 2 až 2,5 milionech korun. Na zbyvajících částí se budou podílet Vodovody a kanalizace Přerov, které budou také zajišťovat inženýrský dozor,“ doplnil Bakovský.

Pokud podle něj nedojde k neočekávaným prodáváním, obyvatelé na Potštátsku, Uhřínově a Středolesí si doma napustí ze svého kohoutku kvalitní pitnou vodu již příští rok.

INZERCE

Pronájmy

Pronájem školící místnosti - Olomouc Horní lán 9. Tel: 736 781 024.

